

DELAVSKA POLITIKA

Izhaja dvakrat tedensko, in sicer vsako sredo in vsako soboto.

Uredništvo in uprava: Maribor, Ruška cesta 5, poštni predal 22, telefon 2326.
Podružnice: Ljubljana, Delavska zbornica — Celje, Delavska zbornica —
Trbovlje, Delavski dom — Jesenice, Delavski dom. — Rokopisi se ne vračajo.
Nefrankirana pisma se vobče ne sprejemajo. — Reklamacije se ne frankirajo.

Malih oglasov, ki služijo v posredovanje in socialne namene delavstva ter
nameščencev, stane vsaka beseda 50 para. — Malih oglasov trgovskega zna-
čaja stane beseda Din 1.—. V oglasnem delu stane petitna enostolpna vrsta
Din 1.50. — Pri večjem številu objav popust. — Naročnina za Jugoslavijo znaša
mesečno Din 10.—, za inozemstvo mesečno Din 15.—. Čekovni račun št. 14.335.

Štev. 7

Sobota, 26. januarja 1935

Leto X

Kaj je organizacija?

In nje lastnosti

Marsikdo še danes ne pojmuje pojma organizacije. Pogostoma celo čujemo pritožbo, da zaupniki preveč govorijo o organizaciji, da pa pre malo store za delavce ali nameščence. Taki godrnjači so najbolj nevarni za organizacijo, ker so mlačni zaradi nepoznanja bistva organizacije ali pa so preleni, da bi se vživeli v vso duševnost prave kremenite organizacije. Vpisnino plačati, prispevek plačevati in do zadnje pare izkoristiti organizacijo še ne pomeni organizacije, nje bistva in pomena. Delavci in nameščenci snujejo svoje organizacije in zbirajo pomočke, da v nujni sili socialnega boja po možnosti podpro svoje člane in sodruge. To je sicer istina. Toda

to ne more biti prava naloga,

ker bi sicer lahko snovali zavarovalnice in se zavarovali pri njih. Tu bi ne bilo treba nobene dolžnosti, nobene srčne dolžnosti in nobenega višjega namena. Dokler bi zavarovalnica ne podlegla kapitalističnemu izkoriščanju, bi poslovala, potem bi pa propadla in pustila praznoto za seboj. Nje člani bi ne imeli nič več od nje in nobena duhovna vez bi ne ostala med bivšimi zavarovanci.

Taka ne more biti naloga delavskih organizacij.

Delavske organizacije so tvorba delavskega razreda, ki potrebuje boljše socialne razmere, več zaščite in svobode; enako kakor jo imajo privilegirani sloji.

Delavske organizacije se bore proti socialnim krivicam za socialno pravičnost. Ta cilj je višji, popolnejši.

Zato je potrebno, da organizirani delavec ta cilj pozna, živi in umrje zanj. Njegova duševnost, njegova dejanja, vse mora biti prepojeno s tem ciljem in z ognjevitostjo odločnosti, se mora boriti zanj. Njegova duševnost mora živeti samo temu cilju.

Tak sodrug, ki vse to ve in spozna, je zaveden.

Toda tudi prepričanje in zavedenost še ne zadoščata za uspešno borbo in delovanje.

Ena glavnih čednosti je solidarnost, nje posestrima pa je sodružnost.

Organizirani delavci in nameščenci morajo biti sodružni med seboj in istotako njih organizacije. Noben sodrug ni več kakor drugi, nobena organizacija več kakor druga. Vsi in vse so ena celota ter morajo delati kot ena sama celota v najboljši solidarnosti. V prijateljstvu in v sodružni ljubezni do skupnih interesov.

Med delavstvom ni diktatorjev, ampak le enaki sobojevniki smo.

tako pa tudi naše organizacije. Moč delavstva rase le v sodružni vzajemnosti, ki ne pozna visokih in nizkih položajev. Naša politika ni imperialistična za fizično nadvlado, ampak je imperialistična v smeri enotnosti duha in svobodne solidarnosti delavskega razreda in prepričanju, da le na ta način dosežemo svoje pravice.

Žebotovo senatsko kandidatno listo je okrogno sodišče v Ljubljani zavrnilo. Proti zavrnitvi liste so proponenti vložili pritožbo na apelacijsko sodišče, ki je listo potrdilo.

Strahovite mezdne razmere v rudarski stroki

Na zaslužku pa dolgujejo rudniki pet in pol milijona Din

Dne 20. t. m. je bila v Beogradu solidarnostna manifestacija rudarjev in rudniških nameščencev.

Predsedoval je s. L. Pavičević, poročal pa tajnik rudarske zveze s. Mata Marić in M. Belić.

Ugotovilo se je, da znaša povprečna plača rudarja za šiht 12. 15 in 18 Din.

Stanovanjske razmere v kolonijah so strašne. V prostorih po 4 kub.

metre stanuje deset do dvajset oseb.

Delodajalci ne izplačujejo sproti plač, ampak le pomalem. V zadnjih dveh letih so ostali podjetniki rudarjem dolžni na plačah 5.478.000 Din.

Podjetja preganjajo delavske zaupnike in organizirane rudarje.

V protest proti tem strašnim razmeram je bila sprejeta resolucija, ki se predloži na pristojna mesta.

Belgijska vlada v krizi

40.000 delavcev in nameščencev demonstrira

V Belgiji je nastala vladna kriza zaradi delavskih plač. V Bruslju je bila velika demonstracija delavcev in državnega uradništva, ker hoče vlada znizovati plače. Demonstracije se je udeležilo 40.000 delavcev in nameščencev. Vodstvo stranke je izdalo na delavstvo oklic, v katerem opominja sodruge, da ne pričenjajo posebnih akcij, ki bi utegnile ogroziti uspeh akcije. Skliče se skupni kongres stranke in strokovnih organizacij, na katerem se sklene o nadaljnjih ukrepih. Do tedaj naj sodrugi ohranijo mirno hladnokrvnost, strankino vodstvo in vodstvo strokovnih organizacij bosta zasedala v permanenci in vestno pazila na razvoj vprašanja. S tem bodo

popolnoma zavarovani interesi belgijskega delovnega naroda.

Pred rudarsko stavko v Belgiji

Vladna deflacijska politika je med delavstvom in davkoplačevalci zbudila veliko ogorčenje. Rudarji so se odločno uprli znizanju plač in pokojnin. Če vlada do dne 4. februarja ne prekliče svoje namere, nastane stavka rudarjev. Tudi drugi delavci in uradništvo je solidarno z rudarji ter zahteva takojšnje sklicanje parlamenta.

Vodstvo socialistične stranke in strokovnih organizacij imata stalno seje.

Bulgarska diktatura v novi obleki

Vlada Kimona Georgijeva je odstopila in je novo vlado sestavil general Zlatev. Vlada ima vojaško obeležje, ker je večina ministrov vojaškega poklica.

Odstop vlade je neuspela zunanja politika. Bolgarija je zahtevala olajšanje plačevanja dolgov, pa ni uspela. Dosedanji zunanji minister Batalov je ostal v vladi, kar znači, da bo nova vlada vodila dosedanje zunanjo politiko.

Zastopnikom tiska je tudi predsednik vlade izjavil, da bo vlada vodila svojo zunanjo politiko v dosedanjem pravcu k zdravemu in trajnemu miru na Balkanu in k dobrim prijateljskim odnosom z vsemi sosedi.

Glede notranje politike pa pravi predsednik, da se bo nadaljevala politika 19. maja, kar pomeni večje strogo režima.

Lepa bo madžarska gospodarska zbornica

Kdo vlada madžarskemu ljudstvu?

Madžarski režim zahteva, da se razširi kompetenca madžarske magnatske zbornice. Gospodi se zdi, da je preveč odvisna od parlamenta.

Razumljiva je ta želja, če upoštevamo, kakšni ljudje sede v magnatski zbornici.

V magnatski zbornici sede: 4 nadvojvode, 18 katoliških škofov in cerkvenih dostojanstvenikov, 11 protestantskih dostojanstvenikov, 1 grško-orientalski škof, 2 zastopnika židovske vere, 1 čuvar krone, 5 zastopnikov najvišjih sodišč, 1 vojni poveljnik, 1 guverner

narodne banke, 1 predsednik deželnega zavarovanja, 32 grofovskih zastopnikov in 6 baronskih zastopnikov; 76 zastopnikov mest, komitatov, visokih šol, muzejev in zbornic, 40 doživljenjsko imenovanih oseb, 1 zastopnik zdravniške zveze, 2 industrijske zveze in 2 zastopnika gospodarske zveze. Pet mest je nezasedenih.

V magnatski zbornici so torej najbolj zastopana verstva, plemstva in imenovane osebe, ki so popolnoma prežete s svobodoljubnostjo in socialnim čutom.

Pred volitvami na Angleškem

Nedavno so se širile vesti, da bodo v Angliji v kratkem parlamentarne volitve. Macdonald je te vesti preklical, češ, da bodo volitve šele jeseni. Vendar se stranke vrlo pripravljajo nanje. Stari liberalci Lloyd George ostro kritizira vladno politiko ter je izdelal nov program, ki ima precej odziva. Predsednika vlade Macdonalda imenuje nerazsodnega politika in se čudi, da še predse vladi.

Angleži in Nemčija. Angleži pravijo, da v Nemčiji ni več na oblasti nacionalni socializem. Roehmovo privatno vojsko so reducirali in je brez moči, ker so na oni strani Hitler, dr. Schacht, Blomberg in Göring. (Videti v naslednjem številu).

Turške žene so volile. Turkinje so postavile 50 kandidatkinj za parlament na listi ljudske stranke, ki ji predseduje predsednik republike. Živahno so volile in agitirale, toda, kakor je videti, svoje stranke in politike nimajo.

Ostra kritika poljske zunanje politike

Poljska se prodaja

Poljski zunanji minister Beck se obotavlja, da pristopi Poljska vzhodnemu paktu. V javnosti so se celo razširile vesti, da so vezi s Francijo prekinjene. Nacionalni demokrati očitajo Becku to obotavljanje, oziroma nesposobnost, ker dopušča, da se širijo take vesti v svet. Nerazumljiva je Beckova taktika, ki bi hotela ostati indolentna napram Rusiji in mali antanti, čeprav vzhodni pakt ne vsebuje vsega, kar interesira Poljsko, ter jo družilo z Nemčijo.

V socialističnem »Robotniku« pravi socialistični poslanec Niedzialkowski k temu vprašanju: Hitler ima napram Lavalu, ki noče odstopiti od vzhodnega pakta močan trumf v svojih rokah, to je solidarno ravnanje Varšave z Berlinom, ki ga goji minister Beck. Očividno, pravi člankar dalje, bo Nemčija v bližnji bodočnosti naperila svoj glavni juriš na Avstrijo, kolonije ali Pomorjansko in Gorenjo Šlezijo.

Poljska se torej očitno prodaja nemškemu imperializmu.

Flandin in Laval v Londonu

Predsednik francoske vlade Flandin in zunanji minister Laval sta te dni v Londonu. Posvetovala se bosta z angleškimi politiki o rimskem paktu in o enakopravnosti v oboroževanju, za kar se zavzema Anglija. Anglija baje obljubljuje svojo pomoč, če bi Nemčija nastopala z orožjem.

Nedvomno bodo gospodje tudi razpravljali o paktu velesil in vzhodnem paktu. Angliji je bolj simpatičen blok velesil, ki se najbrže stvori — poleg nadaljnjih pogajanj za vzhodni pakt.

Dr. Schacht in dr. Hugenberg vstopita v nemško vlado?

Napovedali smo že, da se bo narodni socializem v Nemčiji zadušil v objemu nemškega kapitalizma. Razumljivo je, da so nemški kapitalisti žrtvovali »svoje« milijone za podpiranje nacijskega gibanja v svoje, ne pa v socialistične namene. Že takrat, ko so se naciji oprijeli kapitalistične roke in jo poljubljali, ko jim je dajala denar, je bilo jasno, da nemški kapitalizem zavedno nudi svojo roko tistim, ki so s svojo propagando zavedli nemški narod v fantastične iluzije o socialistični vladavini, ko so pa imeli kapitalisti že denar in vojsko v svojih rokah. Nemški kapitalizem je dobro vedel, da se mu bo posrečilo v senci »boga« obdržati in utrditi svoje pozicije ter potem poteptati zahteve nemških nacionalnih socialistov.

Precej dolgo se je stvar sicer razpletala, danes pa že pozitivno lahko trdimo, da Hitler s svojimi fašisti ne računa več. Že na seji vlade te dni je bilo navzočih več vojaških zastopnikov poleg generala Blomberga.

Na tej seji so razpravljali tudi o rekonstrukciji vlade, ko so se pomnili o zunanji politiki. Hitler je poročal, da dr. Schacht odstopi kot predsednik narodne banke ter vstopi v vlado. Obenem pa zahteva dr. Schacht, da vstopi v vlado tudi dr.

Hugenberg, ki ga bo podpiral v nemški gospodarski diktaturi.

Oba, dr. Schacht in dr. Hugenberg, sta dva tipična voditelja nemškega kapitalizma in fevdalizma, ki sta vedno neobzirnoma nastopala proti delavstvu in vsakršni socialni politiki.

Nacijski voditelji se sicer opravičujejo, da so okrenili na desno zaradi zunanje politike, ker opažajo, da so nacionalnosocialistični krogi (to je njih organizacija) naklonjeni sporazumu s Francijo. Ta opravičba je navidez utemeljena s tem, da se Nemčija noče vezati z nikomur, dokler se ji prizna enakopravnost. Tako so novo politiko utemeljevali Hitlerju sedaj merodajni kapitalistični krogi, češ, da bo prav s tem ostal nemški nacionalizem konsolidiran.

Zanjka, ki so jo ti gospodje vrgli nacijem okoli vratu, je zalegla, predstavlja pa popolno kapitulacijo nemškega fašizma pred nemškim gospodarskim fašizmom, ki pomeni konec nacijskega fašizma.

Državna konferenca avstrijske socialistične stranke

Boj gre dalje

Fašizem in klerikalizem pravita, da v Avstriji ni več socialistov. Vendar je imela ilegalna avstrijska socialistična stranka te dni v nekem kraju v Avstriji konferenco delegatov, na kateri je določila svoj akcijski program za bližnjo bodočnost. Konferenca je bila strogo zaupna. V javnost prihajata dve točki akcijskega programa, in sicer boj proti restavraciji Habsburžanov v Avstriji, ker bi to značilo akutno vojno nevarnost, kar znači naglo oboroževanje v Avstriji.

Nadalje je sklenila konferenca, da se bo borila s pasivno resistenco proti vsem nasilstvom režima ter da bo sodelovala v svojih akcijah z vsemi socialističnimi grupacijami avstrijskega ilegalnega delavskega gibanja.

Na ta način hočejo avstrijski socialisti dati ilegalnim delavskim organizacijam po raznih krajih in delih države akcijsko skupnost, ki naj nadomesti pravno priznano socialistično stranko, ki jo avstrijski režim zabranjuje.

Kultura v Rusiji. Zveza ruskih pisateljev šteje 2244 članov. Gorkijeva dela so izšla v 28 milijonov izvodov, Puškinova v 6, Molierove drame 1,5, Shakespearove drame v 1 milijonu. V državi je bilo 154 gledališč pod carstvom, sedaj jih je 600, pri katerih je zaposlenih 50.000 igralcev. Posebej ima Rusija 80 gledališč za otroke.

All si že poravnal naročnino? Ako še ne, stori takoj svojo dolžnost!

Velika rudniška katastrofa v Zaječaru

12 rudarjev mrtvih, 6 težko in 5 lahko poškodovanih

Nesreča v Trepčah še ni pozabljena. V zadnji številki našega lista pa smo poročali, da se je v rudniku »Srbski Balkan« dogodila 21. t. m. med menjavo šihla strahovita nesreča. Ob 10. uri dopoldan je nastala metanova eksplozija. V jami je bilo 26 rudarjev. Rov je zasula plast zemlje in skoraj vsi rudarji so bili zasuti. Takojšnja reševalna ekspedicija je ob velikem naporu izklopala iz rova 12 mrtvih in 11 lahko in težko ranjenih rudarjev.

V tem rudniku se nesreče pogosto ponavljajo in mnogo je že smrtnih nesreč, ki povzročajo v kraju med osirotelimi najhujšo bedo.

Kaj je vzrok nesreči, se navadno vprašujemo. Poročila potem odgovarjajo in opravičujejo nesrečo, toda tukaj nesreča ni slučaj, ni nadnaravna sila, marveč posledica malomarnosti v izvajanju varnostnih prav.

Pohlep po dobičku kaj rad pozabi na dragoceno življenje delavcev

in na zakonite določbe v varstvo delavcev.

Kaj bi se razburjali zaradi delavskih življenj? Tako utegne misliti oni, ki ima v mislih samo dobiček. Javnost in država pa ne smeta biti takega mnenja! Malenkost so denarne globe, če se nalagajo za tako malomarnost. Taka kazen ne bo odpravila ponavljajočih katastrof v naših rudnikih. Tu bi bilo treba ostrejših mer. Čim je krivda dokazana, je treba podjetnika

obtožiti umora zaradi malomarnosti

in ga gnati pred sodišče, ki naj doloži malomarnost glede varnostnih naprav. Če malomarnost ugotovi, naj krivce sodi in obsodi.

Potrebno je pa tudi

strožje nadziranje rudnikov.

Rudnike, ki imajo nedostatke, naj se prisili, da nedostatke odpravijo, ali pa rudnike ustavijo.

Varstvena zakonodaja v varstvo rudarskega življenja nudi dovolj možnosti, da se napravi konec malomarnosti.

Doma in po svetu

Umrl je v Podlogu pri Št. Petru v Sav. dolini posestnik Uratnik v visoki starosti. Pokojni je bil oče tajnika Del. zbornice s. Filipa Uratnika. Pogreb bo danes, v soboto, dne 26. t. m. Radbini izrekamo naše sožalje!

Kdo je marksist? Po naših pojmi in razumevanju je marksist človek, ki priznava razredni delavski boj, se socialnih krivic zaveda in bori proti njim. Eden glavnih pogojev pa je, da tudi dela in uravnava svoje življenje po naukih marksizma, to je socializma. Naši nasprotniki pa pojem marksizma drugače razlagajo. Pravijo namreč tolovaj, razbojnik, tat, nemoralni človek, notorični pijanec, to je marksist. Ta definicija je lažnjiva vendar jo čitamo po knjigah, slišimo po shodih in celo šolski mladini razlagajo v cerkvi marksizem s takimi primeri. Zgodilo se je to te dni z neko pridigo pred šolskimi deklicami, kar ne kaže prav velike resnicoljubnosti. Ali gospoda naj si zapomni, da imajo taka pojasnila in utemeljevanja slabo in lažljivo jedro. Marksizem ali socializem ni nova »kriva« vera, ampak posledica gospodarskega dejstva. In čeprav hočete napraviti iz besede »marksizem« psovko, se vam to ne bo posrečilo, ker označuje velike družabne krivice, ki jih vi zagovarjate, namesto, da bi se borili proti njim. Marksistično delavstvo preživlja danes mučeniško dobo ter bo izšlo iz nje kot zmagovalec, kakor izide vsako preganjano

pošteno in pravično gibanje iz dobe preganjanja.

Delavcem moramo vedno povedati resnico. Delavsko gibanje je za delavca prav resna stvar. Zato moramo v delavskem gibanju govoriti vedno odkrito resnico, da nam delavci ne bodo očitali, da smo jo zamolčali. Delavske organizacije imajo dve prvi nalogi. Prvič, da vzgajajo zavedno članstvo v svrhu boja za doseg delavskih pravic in drugič, da delavstvo opozarjajo na pridobljene pravice. Grešili bi enako, če ne bi posvetili pažnje prvi nalogi, enako pa bi tudi grešili, če ne bi enako ustregli zahtevi druge naloge. Resnica, da so razmere težke, da so tudi boji zvezani s požrtvovalnostjo in žrtvami, toda niti ene prilike ne smemo zamuditi, da jasno povemo in naglašamo svoje pravice in zahteve. Z iskrenostjo in resnicoljubnostjo namreč pridobimo zaupanje in vero v organizacijo, ki je velika moralna opora delavskemu gibanju zlasti v početkih, pa tudi pozneje. Misliti moramo pri tem vedno tudi na to, da če svojih pravic ne poudarjamo dovolj odločno, da bodo prišli nasprotniki, pa jih pobero. Seveda te pravice pobero lahko tudi tako, ali mi imamo zavest, da smo jih branili. In isto zavest ima tudi delavstvo, ki je čulo naša opozorila in videlo naš boj. Zavest delavstva, zavest delavske pravične borbe s tem pridobi, kar je velikega pomena za bodoči razvoj delavskega gibanja in njega uspehe.

Izboljšanje konjunktura?

Zavarovanci socialnega zavarovanja v mesecu novembru 1934

Meseca novembra 1934 je bilo zavarovanih pri socialnem zavarovanju 564.274 delavcev in nameščenec. V primeri s prejšnjim mesecem se je znižalo število zavarovancev za 1187 in je 23.584 oseb več zavarovanih kakor 1933 istega meseca. Ta prirastek se deli po okrožnih uradih na Ljubljano 3649, Split 2908, Niš 2655 in Zagreb 2471. Število zavarovancev pri okrožnem uradu v Osijeku je pa padlo za 661 članov.

»Merkur« v Zagrebu izkazuje padec (11) članstva, Trgovsko bolniško in podporno društvo v Ljubljani pa je pridobilo 537 zavarovancev.

V navedenem mesecu je šlo število zavarovancev z dnevno mezdo do 8 Din (večinoma vajenci) 72.762, po 8 do 24 Din 264.969, od 24 do 34 Din 94.262, od 34 do 48 Din 64.242 in s prejemki nad 48 Din 68.039.

Povprečna dnevna mezda je znašala 21.13 Din ter se je znižala v primeri s prejšnjim letom za 0.86, to je za 1 Din.

Znižanje povprečne mezde prihaja odtod, ker je manj zavarovancev z višjimi mezdami (po 24 Din) in sicer za 30.088.

Zaradi tega znižanja zavarovane mezde in povečanja števila zavarovancev se vsota njih prejemkov ni bistveno izpremenila. V novembru 1934 so znašali 309.37 milijonov dinarjev, 1933 istega meseca pa 308.11 milijonov dinarjev.

Delegati delavskih zbornic na beograjski anketi so se po zaključku ankete zglasili pri finančnem ministru ter mu predložili predloge delavstva z ozirom na preveliko davčno obremenitev in grama. Minister je te želje sprejel na znanje.

Spor zaradi »Nemške hiše« v Celju je poravnal. Celjski Nemci so se pri-tožili pri Društvu narodov, ker so jim Slovenci 1918 vzeli »Nemško hišo«. Med tem so se vršila pogajanja ter se dosegel sporazum. Vlada je plačala kot odškodnino za hišo 500.000 Din na račun šolskega štipendija za Nemce v Jugoslaviji.

Madžarsko poročilo o kaznovanju sokrivcev v marsejskem umoru je ogrska vlada predložila Društvu narodov. V poročilu navaja, da je štiri policijske uradnike (nižje) premestila oziroma upokojila. V ostalem pa taji kakršnokoli krivdo vlade na pripravljanju atentata na madžarskih tleh. V mednarodnih krogih so s poročilom nezadovoljni, toda razpravljali bodo v Društvu narodov o njemu šele po marsejski sodni obravi.

Habsburžan pomočnik državnega upravitelja na Madžarskem. Z ustavno reformo na Madžarskem dobi upravitelj Horthy pomočnika. Na to mesto namestijo Madžari imenovati nadvojvodo Albrehta Habsburga, ki bi bil eventualno — naslednik Horthyja.

Hitler zopet reducira svoje napadalne oddelke. Ob prevratu so šteli napadalni oddelki blizu šest milijonov.

Tone Maček:

134

Slučaj Kumberger

»Da, to sem že tudi jaz opazoval. Je pa to menda radi tega, ker ni premog v vseh naših rudnikih enake kakovosti. Radi tega so tudi naročila različna. Hudojamski premog na primer je boljši od našega in žgo iz njega izvrsten koks. Lansko jesen so prišla od neklih čeških koksarjev velika naročila za ta premog in proizvodnjo so morali na mah podvojiti. Za delovne moči niso bili v skrbeh; par krajcarjev so plačali več za toni in v par dneh je že visela na pisarni tabla z napisom:

»Stalež je poln, ne sprejemamo več.«

Na pomlad so pa zopet isti, ki so v jeseni drli v Hudo jamo, kakor zlatoiskalci v Kaliforniji, oblegali rudniške pisarne v Hrastniku, Trbovljah, v Zagorju, v Štorah, v Št.

Janžu in v Kočevju. In mislite, da je na Gornjem Štajerskem kaj bolje. Isti hudič. Gospodarji vseh teh rudnikov sedé na Dunaju skupaj v kartelu in kalkulirajo.«

»Dobro si povedal.«

Vstopil je Alič s tovarišem.

»Oho, vidva sta pa dolgo potrebovala.«

»Mi smo medtem že brez vaju končali.«

»Najbrž sta se smukala okrog kake kamrice in fehtarila za pušlje.«

»Stavim, če bi šli gledat, bi še našli kje lestvo prislonjeno.«

»Ti, primi Aliča, mogoče najdemo na njem kake sledove.«

»Le brez skrbi bodite. Nisva imela takih potreb. Če pa ste brez naju končali, pa tem bolje. Lahko gremo.«

»Tako hitro pa ne,« je ugovarjal gospodar. »Alo, hitro malo pospravimo!«

Čez nekaj minut je bil škedenj pospravljen. Koruza je bila povezana in nakupljena v visokih stolpcih ob steni. Kožuhovalko so stlačili v kote in po sredi škedenja je nastal velik, skrbno pometen prazen prostor, ki je s svojimi, kakor parket gladkimi podnicami kar izzival srbeče podplate zabave željne mladine. Harmonikaša ob takih prilikah ni bilo treba nikoli dolgo iskati, saj je vsak šesti rudar muzikant in vsak deseti harmonikaš. Tudi tokrat so prinesli harmoniko že iz Hrastnika seboj in ko so se raztegnili njeni mehovi, so se zavrteli pari v poskočni polki po gladkem podu. Ker pa je bilo deklet komaj za vsakega tretjega plesavca, so nekateri fantje prevzeli vloge plesalk in se sami vrteli med ostalimi, nad čemer se ni nihče spodtkal in se je smatralo čisto v redu. Včasih sta, napol iz sramežljivosti, napol iz nagajivosti, zaplesali skupaj tudi dve dekleti. Tedaj so fantovski pari vzpodbujali drug drugega:

»Dajva jih raztrgati.«

In že sta se fanta spustila, pristopila k dekliškemu paru in se vljudno poklonila vsak svoji, s katero sta potem plesala naprej. Dekleta so na ta način nalašč preizkušala fante, koliko imajo smelosti in korajžje, da si jih osvoje. Pri plesu so se porajale in učvrščale simpatije, prišlo je pa dostikrat tudi do sovraštva in preprirov. En sam krivi pogled ali nežen smehljaj, ki je veljal nepravemu, ali čisto slučajni sunek med plesom, je lahko bil povod srditih fantovskih razračunavanj.

Vendar nočoj kljub pričakovanju nekaterih mladih vročkrvnežev ni bilo nič takega: vse je bilo razigrane volje in je želelo samo uživati redek večer priproste kmetiške družabnosti. Zakaj bi se tudi kmečko ljudstvo po trdem delu ne poveselilo? Pridelki so bili že večinoma pod streho, majolika je bila polna sadjevca in rešeto polno štrukljev.

(Dalje prihodnjic.)

nov mož. Ko je Hitler 30. junija lani njh voditelja Röhma in druge, so se nekateri oddelki iz strahu sami razšli. Pozneje se je redukcija vršila sukcesivno. Odpuščene so bile vse osebe nad 40 let, dalje bolehnje in nezaupne. Prav sedaj je sklepala vlada, da se iznova izvedejo redukcije in bo organizacija v kratkem štela komaj četrtino prvotnega stanja.

Dajte nam azil!

Celje 22. januarja.

Zimske težave brezposelnih se kažejo tudi letos v vseh svojih krutih oblikah. Prijavljenih je okoli 700 brezposelnih. Koliko je pa takih, ki iz tega ali onega razloga niso prijavljeni, je pa težko reči. Na vsak način jih je vseh skupaj vsaj tisoč, če najskromnejše cenimo njihovo število. Za malo Celje in okolico je to vsekakor obupna številka.

Posebno poglavje tvorijo v tej skupini sezonski delavci. Borza dela jim ne da podpore, ker jih njen pravilnik izključuje. Ta predpis izhaja gotovo še iz starih dobrih časov, ko so stavbinski delavci poleti toliko zaslužili, da im je ostalo, še kaj za zimo. Sedanje njihove plače so pa take, da še za sproti ne zadostujejo, ne pa da bi še kaj ostalo za zimo.

Drugo tako poglavje pa tvorijo oni delavci, ki so zavarovani pri bratovskih skladnicah. Ze ob priliki odpusta 133 cinkarniških kovinarjev smo načeli njihovo vprašanje in povedali, da mnogi za večletno vplačevanje prispevkov v to ustanovo, pri svojem odpustu zastoj trkajo na vrata te blagajne in ne dobe niti tega povrnjenega, kar so dejansko vplačali. Z brezposelnimi podporami je pa pri tej blagajni še težje računati, tako, da so ti delavci dvakrat udarjeni. Pa kaj bi opisovali to mizerijo, ki jo lahko pozna vsak, ki ima vsaj napol odprte oči in vsaj nekaj srčne kulture.

Sicer je dovolj karakterističen znak sedanje dobe, da moramo apelirati na dobra srca, ko so vendar ta vprašanja neposredno zvezana s pravico do življenja in obstoja.

Kakor so se podložniki v fevdalnih časih upravičeno pritoževali nad trdoto in krivičnostjo svojih gospodarjev, toda v takih množicah delovno ljudstvo ni bilo še nikoli izročeno gladovanju, ka-

Kulturni pregled

Predavateljska turneja s. dr. Kusa. Vse podružnice »Svobode« obveščamo, da je s. dr. Kus nenadoma obolel, zato odpade njegova turneja od 2.—10. februarja. Pač pa se bo vršila po istem sporedu meseca marca, o čemer bodo podružnice pravočasno obveščane.

Centrala »Svobode«.

kor v sedanji gospodarski krizi. Klic na pomoč ni bil še nikoli tako nujen, kakor sedaj!

Poleg vseh teh nadlog, ki so obče, imamo pa v Celju še svoje posebne, ki brezupni položaj brezposelnih še do skrajnosti poslabšujejo. Prostori tukajšnje Borze dela so tako skromni, da komaj za silo zadostujejo za poslovanje v normalnih časih. V sedanjih časih pa, ko štejemo stotine brezposelnih, so še za leño dobo premajhni, kaj še v zimi, ko se število brezposelnih podvoji. Kdor vidi te reveže v ponedeljkih in sredah, ko se zbirajo h kontroli, mora obupati nad našo socialno politiko. Obupati zato, ker ta važna ustanova še sedaj nima primernih prostorov, obupati pa tudi zato, ker ta ustanova tudi sama na sebi ne stori nič, da bi svoje uradovanje prilagodila pomanjkanju prostorov.

Mi smo že lansko leto predlagali,

naj se h kontroli ne poziva vseh brezposelnih naenkrat,

temveč naj bi se jih razporedilo po začasnih črkah njihovih imen in klicalo vsak dan h kontroli nekaj, da bi ne bilo tega nečloveškega drenjanja in zmruževanja po nekurenih hodnikih in na ulici. Poleg tega moramo nujno priporočiti, naj se postopa z njimi kakor z ljudmi, ki jih že samo življenje dovolj tepe in katerim so vsaj socialne ustanove dolžne, če jim že vsled nezadostnih sredstev ne morejo uspešno pomagati, da jim pa vsaj ne zagrene še one trohice veselja do življenja, ki jim je še ostalo. Pritožbe s te strani se vedno bolj množe.

Težišče vsega vprašanja je seveda v tem, da je treba preskrbeti tej ustanovi primernih prostorov, če hočemo, da bo vsaj za silo poslovala.

Dajte nam vendar že azil za brezposelne delavce!

Obrov.

Ljubljana

Strojne tovarne v Ljubljani

Člankarji v »Slovenec« z dne 12. in 17. januarja t. l. razpravljajo o položaju v Strojnih tovarnah v Ljubljani.

Resnici na ljubo ugotovljamo tole:

V Strojnih tovarnah vlada kriza že dalje časa. Gotovo je, da vpliva na podjetje tudi gospodarska depresija, a največja kriza v podjetju se pozna zadnja 3 leta, odkar je tehnično vodstvo napravilo iz treh dobrih podjetij (Töniess, Samassa in Žabkar) eno. Sedanji prostori niso higienski in tudi delavnice niso tehnično urejene.

Podjetje je izvršilo v zadnjem času večjo redukcijo delavcev. Trditve podjetja, ki pravi, da se je pri redukcijah oziralo na socialni položaj delavca, ne drži. Podjetje se ni prav nič oziralo niti na socialni položaj delavca, niti na kvalifikacijo, temveč je reduciralo šablonsko in najbrž po nasvetu kakšnih podrejenih, po simpatijah. Predloge delavstva za uvedbo skrajšanega delovnega časa namestu redukcije delavcev, je podjetje gladko odklonilo z motivacijo, da je to tehnično neizvedljivo.

Druga podjetja gredo v tem oziru delavcem na roko. Strojne tovarne pa se ne morejo ozirati na želje delavcev, ki so pripravljeni, podjetju tudi pomagati.

Pravijo, da se mora režija znižati, zato reducirajo delavce. Čudovito znižanje režije je to, ko pa upravni aparat ostane in se celo viša.

Lepo znižanje režije — ali na račun delavcev!

Delavstvo, ki je v dolgih letih vložilo v podjetje mnogo dela in truda, se zgraža nad tem. Gospodje, nam se zdi to eksperimentiranje, ki ni za pridobitno podjetje, ampak za laboratorij!

Zahteve brezposelnih delavcev iz občine D. M. v Polju

Dne 14. t. m. se je zbrala množica brezposelnih na občini D. M. v Polju, ki je zahtevala svoje pravice, obenem pa podala resolucijo.

Predsednik občine je vzel resolucijo na znanje, ki je bila obenem s podpisami brezposelnih odposlana na Sresko načelstvo. Pripomnil pa je, da občina ne more pomagati.

Predsednik občine se je za stvar zavzel, toda doslej denarja ni mogel izterjati. Zato je šla dne 19. t. m. delegacija brezposelnih k sreskemu načelniku, ki jih je sprejel. Vnel se je oster razgovor z obeh strani.

Kdor pa ima razum, bo razumel, da brezposelni sezonski delavci ne morejo živeti pri tako sramotno nizkih plačah. Znano nam je, da je bilo za vso ljubljansko okolico, t. j. 25 občin, nakazanega Din 65.000.—, dočim je samo papirnica Vevče plačala v enem letu nad Din 100.000.— bednostnega fonda. Koliko so plačale še druge tovarne in podjetja v ljubljanski okolici?

Sreski načelnik je končno izprevidel nevzdržen položaj in obljubil pomoč ter odgovor tekom štirih dni.

Brezposelni.

Maribor

Volitve delavskih zaupnikov

Trdnjave se podirajo. — Plavi se trgajo za rdečo barvo.

Kakor smo že poročali, so bili izvoljeni v mestnem avtobusnem podjetju zaupniki na takozvani nevtralni listi, ki so jo sestavili skupno bivši pristajši SLS in pa naciji, v mestni plinarni pa so nasprotniki listi Splošne delavske strokovne zveze dobili en mandat. »Jutro« in »Slovenec« vriskata nad tem uspehom in skušata prikazati svojim čitateljem, kako se podirajo socialistične trdnjave. Kako je črno-plava koalicija prišla do teh takozvanih »uspehov«, ne bomo danes poročali. — Zaenkrat samo to, da črno-plavi koaliciji ne bo baš prijetno, kadar bomo o tem poročali bolj podrobno. »Delavska pravica« in »Slovenec« sta še pred kratkim na dolgo in široko pisala o koaliciji med marksisti in plavimi v Delavski zbornici. Radovedni smo, kako bodo poročala sedaj ta dva lista o najnovejši ženinji med belo devico in pa plavim ženinom? Mi želimo mladoporočencema obilo sreče. Svobodne strokovne organizacije so brez vsake kričave reklame dosegle doslej lepe rezultate pri volitvah obratnih zaupnikov. V mnogih velikih obratih, kjer so se lansko leto še šopirili »nacije«, letos niso dobili nobenega mandata, čisto pa niso bili

O židovstvu s posebnim ozirom na Maribor je minulo sredo predaval v okviru »Svobode« sodni svetnik g. dr. Travner. Na njemu lasten zanimiv način je prikazal njih razvoj v Mariboru na gospodarskem, kulturnem in verskem polju. Obdelal pa je tudi narodno vprašanje, ki se čisto pojavlja v zvezi z židovskim vprašanjem. Predavanje je bilo zelo dobro obiskano, kar priča o predavateljevi priljubljenosti. Tudi to pot so hvaležni poslušalci nagradili gospoda predavatelja za zanimiva izvajanja z dogotrajnim odobravanjem. Prihodnje predavanje se bo vršilo v sredo, dne 30. t. m.

Proti odpravi nočnega dela v pekarnah so se baje najhujše borili mariborski pekovski mojstri. Na svojem zborovanju, ki so ga obdržali te dni, so to dejstvo z veseljem konstatirali, istočasno pa so se hudovali na ljubljanske tovariše, ki so bili napram odpravi nočnega dela brezbržni, nekateri pa so se celo baje izrekli za odpravo nočnega dela v pekarnah. Zasluga, da ni bilo odpravljeno nočno delo v pekarnah, ki je sramota naše dobe, gre torej mariborskim pekovskim mojstrom. Toda gospodje, vedite, da še ni vseh dni konec. Pekovskim pomočnikom pa naj bo to nov opomin, da je treba pričeti nov boj, ki ga bodo pomočniki izvajali le takrat, ako se bodo strnili v močno strokovno organizacijo!

Narodni železničarji, ki združujejo baje v svoji organizaciji 40.000 reči štirideset-tisoč železničarjev, so obiskali prometnega ministra in mu izročili kar enajst resolucij. Srečni železničarji!

Proračunska seja mariborske mestne občine je sklicana za torek, dne 29. januarja 1935. Ako dnevni red na tej seji ne bo končan, se bo seja nadaljevala dne 30. t. m. ob 18. uri v mestni posvetovalnici.

»Čeljuskin« v Mariboru. Našim čitateljem je gotovo še v živem spominu katastrofa ruskega ledolomilca »Čeljuskin«, ki je stisnjen od ledenih plošč potonil v polarnem morju, dočim se je posadka še pravočasno izkrcala na ogromno ledeno polje, kjer je v burji in viharjih polarne zime preživela dolge tedne, preden so jo rešili po-

v stanu, niti sestaviti svoje kandidatske liste. Poslužujejo se v agitaciji vseh mogočih zvijač, da bi rešili kar se še rešiti da. Tako je n. pr. v obratu trdke »Jugotekstil«, kjer so se pred par dnevi vršile volitve, predsednik volilne komisije, ki je bil pristajš NSZ, brisiral zakonite predpise in ni hotel sprejeti kot prve ponujene liste Splošne delavske zveze. S tem je povzročil, da so naciji dobili rdeče glasovnice. Delavke in delavci so ogorčeno protestirali proti temu, da se plavi potegujejo za rdečo barvo, na katero so še pred kratkim pljuvali. Nad polovico delavstva je iz protesta zapustilo volilni prostor, kljub temu pa je lista Splošne delavske zveze zmagala s 45 glasovi proti 35 in še od teh so dobili plavi mnogo glasov pomotoma. V »Kovini«, kjer so se plavi hvalili, da bodo dobili absolutno večino, so prejeli le dva mandata, SMRJ. pa tri. Volitve se vršijo vsak dan po raznih obratih in število novoizvoljenih obratnih zaupnikov Svobodnih strokovnih organizacij lepo napreduje. Čim bodo zaključene volitve, bomo objavili celoten pregled novoizvoljenih obratnih zaupnikov in pokazali, kako v resnici izgleda hvalisanje nasprotnikov.

gunni letalci gotovega pogina. Z največjim zanimanjem in v strahu za življenje brodomorcev je tiste tedne ves svet sledil dnevnim časopisnim poročilom, dokler ni napočila ura rešitve. O tej tragediji na ledu polarnega morja bi ostala časopisna poročila edina nema priča bodočim rodovom, ako ne bi bilo filma. Filmski aparat, ki ga je nosila ekspedicija Čeljuskincev s seboj in aparati, s katerimi so razpalagali rešitelji-letalci, pa so omogočili, da so nam trenutki groze in veselja ponesrečene ekspedicije ohranjeni tudi v sliki in da jih je mogoče videti tudi na platnu. Film »Čeljuskin« nam kaže odhod ekspedicije prof. Schmidta na pot, življenje na ledolomilcu, znanstvene poizkuse, ledene klešče, ki zdrobe »Čeljuskin«, rešitev posadke s potapljačnega ledolomilca na ledeno polje, življenje v taborišču na ledeni plošči, reševalne poizkuse, reševalno akcijo junaških ruskih letalcev in končno sprejem brodomorcev in njihovih rešiteljev pri povratku v domače kraje. — Film »Čeljuskin« nima para v zgodovini filmske reportaže. Ta film se bo predvajal tudi v Mariboru in sicer v kinu »Union« v času od sobote 26. do srede 30. januarja. Delavstvu toplo priporočamo obisk teh filmskih predstav!

I. Delavsko kolesarsko društvo v Mariboru priredi v soboto, dne 2. februarja 1935 v vseh prostorih društvenega lokala, gostilna »Julij Vernike«, Tržaška cesta 1, **družabni večer**. Začetek ob 7. uri zvečer. Vstop prost. Svira lastna godba. Kolesarski oder bo pokazal nekaj humorističnih prizorov. Vsi člani z družinami so iskreno vabljeni. — Vodstvo.

Pevski zbor pekovskih pomočnikov priredi v soboto, dne 2. februara veliki družinski večer. Spored obsega petje, komične nastope, ples in veliki srčni srečolov. Svira Triglav-jazz. Prijatelji neprisliljene zabave prisrčno vabljeni. Vstopnina prosta.

Delavci in nameščenci jedo samo v Javni kuhinji na Slomškovem trgu št. 6.

Celje

Zaupniški tečaj. Vse strokovne organizacije in vsa društva opozarjamo, da je organiziral medstrokovni odbor zaupniški tečaj oziroma delavsko šolo. Začetek je 15. februarja t. l. in bode trajal neprenehoma 14 dni. Zato prosimo, da društva ta čas ne prirejajo drugih prireditev, ampak posvetijo svojo pažnjo edino temu tečaju. Kdor namestiva obiskovati tečaj, naj se prijavi pri zaupnikih do 31. januarja t. l. Za vse zaupnike, odbornike in funkcionarje je ta šola — obvezna! — Torej dolžnost te klič, da se izobraziš, da boš dober funkcionar za bodočnost, ki nas čaka. — Družnost.

Koncert bo priredil pevski odsek »Svobode« v nedeljo, dne 10. februarja s pričetkom ob 4. uri pop. v Narodnem domu. Na sporedu so izbrane narodne pesmi. Vsi, ki vas zanima naša pesem, pridite, zlasti vabimo članstvo okoliških »Svobod« in ostalo delavstvo. — Vstopnice se dobe v predprodaji v trafiki Oset v Vodnikov ul.

»Vihar v ozarcu«, komedijo v treh dejanjih je vprizorila ljubljanska drama pretekli terek v celjskem gledališču. Prvo in drugo dejanje je bilo podano dokaj okorno, dasi je ga. Voglova - P. Juvanov storila vse, da pripomore k potrebni živahnosti. Dr. Thoss bi po svoji zunanosti dobro predstavljal kandidata za župansko mesto, gestikulatura in tempo bi pa morala biti živahnejša, objestnejša. Quilling - Drenovec pa tudi za dramskega igralca nima ne krenjen, ne primerne glasu. Mogoče bi se mu posrečila vloga ulanskega častnika, ki bi pa smel jahati samo mimo odr. Daneš je v prvih dveh dejanjih dobro podal mestnega slugo, v tretjem, ko se je ogrel, pa celo prav dobro. Prav dober je bil tudi sodnik Jerman, na splošno so bile tudi ženske vloge v dobrih rokah, Juvanov pa v odličnih, da bi jo lahko predstavljala na vsakem velikem odru. Tudi Plutov sodni sluga je bil figura iz življenja.

Prijatelji delavskega sporta, jutri v nedeljo, 27. t. m. posetite »Smuk« tekmo SK Olimpa na Celjski koči! K sodelovanju na tekmi so vabljeni tudi drugi bližnji delavski sportniki, da odposljejo svoje tekmovalce. Start ob pol 11. uri na Tostu pri Celjski koči.

Liboje

Izvoljeni so samo zaupniki Splošne delavske zveze Jugoslavije. Dne 21. t. m. so se vršile volitve obratnih zaupnikov v tukajšnji Keramični tovarni po skrajšanem postopku. Na sestanku pri Dolencu se je zbralo vse delavstvo. Otvoril ga je naš stari sodrug Franče Kos, naker je s. Vaš pojasnil volilni postopek. Za njima je govoril s. Oset iz Celja o pomenu obratnih zaupnikov. Ker ni bilo predložene nobene protiliste, je proglasil predsednik, da je izvoljena lista kandidatov Splošne delavske strokovne zveze.

Ljubečna

Prvi koncert naše »Svobode« v Vojniku se bo vršil dne 17. februarja s pričetkom ob 4. uri pop. v prostorih Ljudske posojilnice. Pevski zbor sestoji iz industrijskih delavcev in kmečke mladine, ki se zbira v naših vrstah. Skrbimo vsi za to, da bo koncert dobro obiskan.

Hrastnik

Naš list je nekaterim nacionalcem silno napoti. Jezijo se nanj, da se je bati, da se jim bo izlil žolč in bodo postali čisto rumeni. Tolažijo se pa s tem, da drug drugemu pripovedujejo, da našega lista nihče noče čitati, »tistih deset pa« tako pravijo, »ki še dobivajo naš list, ga pa nočejo plačati.« Najbrž imajo gospodje v mislih kakšen drug list, ki služi njihovim interesom, pa zato merijo vse po enem koptu. Da se bodo pa lahko še bolj jezili, jim zaupamo, da štejemo samo v dolnjem kraju našega Hrastnika 65 naročnikov, ki so vsi plačali naročnino za december l. l., razun štirih, ki so z njo zaostali za dva meseca. Prijavljajo se pa še vedno novi naročniki. In sedaj gospodje, se razpočite od jeze!

Pred volitvami obratnih zaupnikov. V nedeljo, dne 27. januarja s pričetkom ob pol 10. uri dop. se bo vršil v lokalni Svobode II. sestanek delavstva. Na dnevnem redu je razgovor o predložitvi volitvah obratnih zaupnikov in poročilo o delu delavske delegacije v občini. K tej točki dnevnega reda

bo govoril župan s. Malovrh. — Ker je dnevni red važen, je dolžnost slehernega, da se tega sestanka udeleži.

Občina Hrastnik-Dol je pričela z nabiralno akcijo za pomoč brezposelnim v naši občini. Organi občine so s to akcijo že deloma pričeli, in sicer pri boljše situiranih obrtnikih, trgovcih, mesarjih, gostilničarjih in uradnikih, nadalje pri poduradnikih. Želeli so, da bi za dobrodelno akcijo prispevali v življenju ali v gotovini in tako lajšali v zimskih mesecih bado brezposelnih delavcev. Delavska javnost in brezposelni z velikim zanimanjem pričakujejo, kakšen bo odziv in uspeh te nabiralne akcije. Rezultat bomo objavili.

Zaupniški tečaj, o katerem smo že poročali je bil 16. januarja z najlepšim uspehom zaključen. Trajal je celih 15 dni. Predavanja, zlasti še praktična dela, so tečajnike tako zanimala, da so ga do zadnjega dne točno obiskovali. Ob zaključku je s. Pliberšek imel krasno predavanje o Stroju in človeku. Tečajniki so prejeli vsak svoje potrdilo, da so se tečaja udeležili. V imenu vseh tečajnikov je izrekel zahvalo s. Pliberšku za njegov trud in poštenost. S. Kosmos, na kar je korporativni pevski zbor Svobode I. zapel z velikim zanosom dve delavski pesmi in s tem slavnostno zaključil uspešni tečaj. Udeleženci so nadvse zadovoljni in žele, da bi se podobnih tečajev še kaj priredilo.

Trbovlje

Občni zbor Rokodelskega podpornega društva. V nedeljo, dne 20. t. m. se je vršil v biljardni sobi pri g. Fortejcu redni letni občni zbor Rokodelskega podpornega društva. Ponovno je bilo izvoljeno dosedanje predsedstvo in sicer s. Jurjevec kot predsednik, Azman kot tajnik in Rozman kot blagajnik. Občni zbor je potekel v najlepši vzajemnosti, ker ima podporno društvo izključno namen samo podpirati svoje člane. Sklenilo se je tudi vpeljati obvezno posmrtno podporo. Vsak član vplača za vsak smrti slučaj 1 Din. Posmrtni fond je bil že pred letom ustanovljen vendar ne obvezno. To vzajemno društvo bi naj bilo vzgled vsem rudarskemu delavstvu v Trbovljah in tudi društvom. Dohodkov je imelo društvo v letu 1934 Din 16.188,78, na podporah je izplačalo: bolnim članom Din 14.685,50, Mesečna članarina je Din 6 in dnevna podpora v slučaju bolezni znaša Din 8. V slučaju smrti člana podpornega društva prejmejo žena ali otroci, ali pa sorodniki tolikokrat po deset dinarjev, kolikor je članov. Priporočamo vsem rokodelcem, strojevodjem, motorvodjem in vsem ostalim profesionalnim delavcem, ki še niso člani tega podpornega društva in so zaposleni pri rudniku v Trbovljah, da pristopijo čim prej, ker bo to v njihovo korist. V skupnosti je moč!

Kranj

Naročniki »Delavske politike«, kateri še niste storili svoje dolžnosti, t. j. kateri še niste dobili vsaj enega novega naročnika »Delavske politike«, storite to čimprej, ker mesec januar, ki je agitacijski mesec za povzdigo delavskega tiska, gre proti koncu. Gotovo ima vsak naročnik po enega znanca ali prijatelja, kateri bi se naročil na delavski časopis. Ko bo razširjen delavski časopis, bo tudi razširjena strokovna organizacija. Zato vsi na delo!

Delavska prosveta. Prvi delavski prosvetni večer, ki ga je priredila »Svoboda« v nedeljo, dne 20. januarja, je vsekakor razveseljeval vsel. Vse točke, katere so bile na sporedu, so bile izvedene prav dobro. Posebno ugajala pa je igra »Čašica kave«, opera »Dijaska rubežen« in razni solospjevi. Ob otvoritvi pa je vzbudila posebno pozornost in občudovanje mala hčerka s. Bizovičarja, ki je deklamirala lepo pesmico, katero je morala celo ponoviti. »Svoboda« bo v bodoče še skušala prirediti takšne prosvetne večere, katerih program bo pa še izpopolnila. Obisk je bil zadovoljiv, seveda samo s strani delavstva. Sodrugi in sodružice, kateri so sodelovali na prosvetnem večeru »Svobode«, naj nam pripravijo še več takih prijetnih večerov.

Slov. Javornik

Predavanje »Svobode«. V nedeljo, dne 27. t. m. bo priredila javorjska »Svoboda« predavanje o »Tivoljski resoluciji«. Predava dr. C. Jelenec iz Ljubljane. Predavanje se bo vršilo ob pol 3. uri pop. Letos je minilo baš 25 let, odkar se je socialistično delavstvo kot prvo politično gibanje na Slovenskem izreklo za Jugoslavijo. In ker je potrebno, da pozna vsak sodrug in vsaka sodružica točno zgodovino svojega gibanja, čije del tvorijo tudi te resolucije, naj se vsi tega predavanja udeleže. Družnost!

Jesenice

Kino Radio na Jesenicah predvaja v soboto in nedeljo, dne 26. in 27. t. m. ob 8. uri zvečer (v nedeljo tudi ob 3. uri pop.) krasen sportni vefilm »Maratonski tekmovalci« in »V znamenju ljubezni« z Brigito Helmovo v gl. vlogi. Dva zvočna dodatka. Sledi »Velika kneginja Aleksandrova«.

Šoštani

Da se spoznamo! Ker se zavedamo, da je edina opora delavstvu v današnjem položaju organizacija in pa naš delavski tisk, smo se odločili, da ga razširimo povsod tam, kjer delavci kupujejo in kamor zavajajo, bodisi, da je to trgovina, brivnica ali gostilna. Našega kolporterja pa so nekateri gospodje, ki žive od delavskega denarja, zelo neollikano sprejeli. Eden se je celo tako daleč spozabil, da mu je rekel: »Zgubi se! Zaenkrat imena še ne bomo navedli. Ker se hočemo prepričati, če bo dotični gospod še

tudi znanprej take volje. Mi bomo znali delavstvu stvar razložiti in ga tudi poučiti, kako se je treba ravnati. Naše geslo je: Svoji k svojim! Kjer nočejo našega lista, tam nočejo nas in našega denarja! Naj vedo vsi tisti, ki odklanjajo naš list, da žive od nas, ne mi delavci od njih! Sodrugi, zlasti pa še sodružice, delavske žene, storite vse za razširjenje našega časopisa! Naroči ga vsak sam in širi ga povsod tam, kamor prideš, posebno še, če nosiš tja svoj težko prislužen denar. V zavednosti je moč, v slogi zmaga!

Ptuj

Pomožna akcija in brezposelni. Pri spevki nabiralne akcije, ki se je vršila predtekli teden, znašajo: v denarju nad Din 5000.— in v blagu nad Din 3000.— ter se bo med 100 brezposelnih in revežev razdelilo nad 1500 kg premoga, 100 kg krompirja, 159 kg moke, 131 kg fižola, več parov čevljev, toplancev, perila in tudi 17 hlač ter 1 suknja. Kljub temu jih seveda ostane še mnogo, ki niso vpisani kot brezposelni ali reveži in vendar trpijo veliko pomanjkanje. So to vsi mali obrtniki in slično, ki se z veliko težavo rinejo skozi življenje. No teh ne bi mogla nobena pomožna akcija rešiti, temveč le sprememba sedanjega napačnega gospodarskega reda.

Prireditelj »Svobode« v nedeljo, dne 20. jan. je bila lepo obiskana. Dasiravno so se vsi igralci potrudili, se je opazilo, da se nekateri niso dovolj uživali v svoje vloge. Kljub temu je smeha željna publika prišla na svoj račun. Močno ugajal je pa vsem nastop kolektivnega zbora z recitacijo »Mi svobode ključa smo kovači«. Ob končni sliki z napisom »Proletarci, vseh dežel, združite se v enotni fronti proti vojni, fašizmu in kapitalu, je tamburaški zbor zaigral delavsko pesem, kar je bilo sprejeto z burnim aplavzom.

Črna

Brzjav. Dne 20. t. m., ob priliki javnega nacionalnega shoda v Geršakovi dvorani, je bil izvršen zgodovinski atentat na marksiste. Na znana povelja so se zbrali in napolnili dvorano od vseh vetrov, kar je učinek eksplozije še povečalo. Očividci vedo povedati, da je nastalo po atentatu strašno vpitje, tuljenje in ječanje težko in lahko ranjenih. Kolikor se je moglo ugotoviti, je bil pri tem atentator sam smrtno nevarno ranjen. Najbližji okoli njega se nahajajoči prvaki in odličniki so bili težko, ostali pa lahko ranjeni in zelo razočarani. Iz kraja nesreče ni menda nihče odnesel zdrave kože, kar je tembolj tragično, ker so bili navzoči tudi nekdanji črnožolti bratci, ki so seveda sedaj najbolj navdušeni Jugoslovani, ker jim to gre v račun. Marksisti, katerim je bil ta atentat namenjen, so ostali vsi zdravi ter so dobro razpoloženi, poslušali jako podučno predavanje prof. s. Teplyja iz Maribora, v polni dvorani pri Knezu o nacionalizmu in delavstvu. Reševalci, ki so imeli polne roke dela, so poslali atentatorja s prvim avtomobilom v Guštanj, ker si je v zadnjih izdihljajih zaželel biti pokopan v domači zemlji in ne v sovražnikovi, marksistični. Ostalim težko in lahko ranjenim se je nudila takoj prva pomoč, ki je v takih slučajih zmirom pri roki: kakor močan čaj z rumom, staro dobro vino in še kakšen dobro papriciran guljaš. Vse je seveda šlo na lasten račun posameznika po predpisanem receptu zdravnika-gostilničarja. Gostilniške ambulance so bile takoj polne ranjencev. Od samega navdušenja, se je v neki takšni ambulanci slišalo iz radija jako mило ubrano nemško petje v navzočnosti nekaj težko ranjenih. Iz dobro poučenih krogov smo zvedeli, da je ozadje tega strašnega atentata to-le: Kakor je še vsem v spominu, se je že na lanskem ustanovnem občnem zboru narodne strokovne organizacije na istem mestu ponesrečil naskok na marksistično trdnjavo. Naskok je vodil takrat neki gospod Tonček, ki je bil leta 1920, v Trbovljah, seveda proti svoji volji, t. j. ljudski komisar. Trboveljčani ga imajo v neizbrisnem spominu in jako žalujejo za njim. Usoda je pač včasih zelo kruta in takrat ranjeni napadalec sedaj boleha na posledicah ran, zadobljenih pri naskokih na razne marksistične trdnjave. Letošnji naskakovalec je prevzel jako težko in odgovorno nalogo, hoteč vse marksiste raztrgati na drobne kosce. Njemu so se marksisti tako zamerili, da bi jih, če bi mogel, tudi kar požrl. To pa zaradi tega, ker je prvi marksist bil Žid, ker baže ubogo delavstvo komandirajo sami Judje, ki da so zaigrali težko prislužen denar po raznih konzumih in ker se — čujte in strmite — rdeči čifuti bratijo sedaj s klerikalci in pri tem barantajo za neko Zadržno banko v Ljubljani. Razjarjen je tudi menda zato, ker so se marksisti nekje združili v močno opozicijo in hočejo rovariti proti njihovi edino zveličavni stranki v Jugoslaviji, ki edina zastopa interese naroda. V splošnem je povedal, da vso odgovornost nosijo židovski marksisti in so menda oni krivi, da je takšna kriza pri nas. Pozabil pa je povedati, kdo je bil vsa ta leta sem na krivilo? Črna? Če ste radovedni, kar iščete krivce še nadalje, pa vprašajte tudi ljudstvo, ki rado govori, si boste lahko prihranili besede. Mi se popolnoma dobro zavedamo kakšne cilje imate in nismo še pozabili, kako ste n. pr. pošiljali razne boljše in višje mešetarje leta 1933, ko se je vam šlo za občinske volitve k delavstvu in mu obljubljali vse nemogoče stvari. Bodite prepričani, da boste, mogoče ne bo tako dolgo, zopet moledevali okoli nas in nas prosili miloščine, da bi vam podaljšali življenje. Toda, že danes vam povemo, da si lahko prihranite pota. Mi smo vedno za odkrit in pošten boj in če je potreba kje delavstvu pomagati gremo roko v roki z vsakim poštenim človekom. Vam gospodje pa povemo,

da takšna politika, kot jo uganjate vi, je že in bode tudi v bodoče škodovala le vam samim. Polena, ki jih meče nam pod noge nas ne bodo podrla. Tisto o zavoženem gospodarstvu pa kar lepo naslovite na umrlo Slovensko banko, iz katere je »nacionalni pokret« črpal težke denarje.

Vabilo na občni zbor »DEFA«, parne pekarnice, r. z. z. o. z. v likvidaciji v Ljubljani, ki se bo vršil dne 5. februarja t. l. ob 16. uri v prvem nadstropju Mestne hranilnice v Ljubljani. Dnevni red: 1. Čitanje zapisnika zadnjega občnega zbora; 2. izbris enega likvidatorja; 3. sklepanje o zaključku likvidacije; 4. slučajnosti. Likvidatorji.

Nabirajte člane

za Cankarjevo družbo. Za 20 Din dobi vsak član 4 lepe knjige.

SPORTNA RUBRIKA

V nogometu zaznamujemo po daljšem presledku zopet en rezultat, in sicer pokalne tekme za zimski pokal Ilirije, ki se je odigrala skoro brez publike med Ilirijo in Hermesom 3 : 1. S tem je Ilirija osvojila pokal.

Zimski sport zaznamuje lepše rezultate in je v polnem razmahu, čeprav v naši bahovini snežne prilike še niso ravno idealne. Mariborski zimsko-sportni podsavez je imel na skakalnici v Betnavi skakalne tekme za prvenstvo, pri katerih je zmagal Pribošek (Ilirija) pred Jakopičem (Dovje-Mojstrana). Peti je bil Jurič (MSK), ki je postal prvak Mariborskega zimsko-sportnega podsaveza. Ta klasifikacija pa je bila sedaj razveljavljena vsled težkih pogrškov sodnikov ter bo podsavez izdal novo oceno.

Celje in Zagreb sta imela dvoboj v slalomu na Velikem Dolu. Zmagal je v medmestni tekmi Zagreb, katerega čas prvih petnajstih je znašal 23:36,4 pred Celjem, ki je dosegel čas 24:53. Prva dva mesta pa so tudi v tem tekmovanju zasedli Celjani.

Akademiki so imeli smolo s prvenstvi sport v polnem obratu: V Davosu je končano v tekmah za svetovno prvenstvo v hokeju izločilno tekmovanje. Lanski evropski prvak Nemčija je letos popolnoma odpovedal ter je izpadel. V semifinalah so se plasirali Kanada, Češka, Italija, Švedska, Švica, Anglija, Francija, Avstrija.

Občni zbor SK »Grafike«, Ljubljana, se je vršil dne 21. januarja ob primerni udeležbi aktivnega članstva. Vodil ga je predsednik Strukelj, ki je podčrtal težke prilike, ki jih je moral preživeti SK »Grafika« v letu 1934. Podana so bila izčrpana poročila tajnika, blagajnika, gospodarja in načelnika nogometne sekcije, iz katerih je izzvenelo zlasti živo delovanje nogometne sekcije, ki se je plasirala v prvenstveni tabeli na tretje mesto. Občni zbor je sprejel

Književnost

Poboljšal se je. V zadnji številki »Književnosti« je priobčil V. Kstanjevec članek »Nekaj o antisemitizmu«. Uredništvo je pod črto napisalo daljšo opombo, v kateri čitamo med drugim tudi to-le: »... Marksist o tem nikakor ne sme posnemati slovenskega liberalca in socialdemokrata, ki se v svoji svetovno-nazorski neorientiranosti poslužeta (proti klerikalizmu, op. uredn.) »farske gonje s pomočjo farskih kuharic« in s tem pokažeta neresnost, demagogijo in duševno revščino...« Tako piše »Književnost«, ki včasih agitira tudi za enotno fronto proletariata. Pogledali smo še na zadnjo stran »Književnosti«, kdo bi utegnil biti urednik te revije in duševni oče zgoraj citirane opombe, in našli smo: je to g. Bratko Kreft, tisti Kreft, ki je proti svojim bivšim profesorjem napisal roman v stilu farske gonje. Kakor vidimo — se je poboljšal.

vsu poročila in dal absolutorij odboru, pohvalo blagajniku in zahvalo upravnemu odboru ljubljanske podružnice za naklonjenost. Sprejeti so bili nato predlogi glede večjega zanimanja za brezposelne igralce, vzgojno delovanje v sekciji, nakar je bil izvoljen novi odbor, in sicer za predsednika Strukelj Josip, v odbor pa: Skalar, Stanko, Trpin, Metlar, Bežan, Fridl, Dolenc, namestnik: Kolarič in Burič, Nadzorstvo: Kunc in Korenčan. Za načelnika nogometne sekcije je bil izvoljen Stanko Jurij. Predsednik je zaključil občni zbor s pozivom na vztrajno sodelovanje vseh ki naj zagaranira nadaljnji razmah in napredek SK »Grafike«.

DSK »Hrastnik« je imel svoj redni občni zbor v nedeljo, dne 20. t. m. ob 2. uri popoldne v društvenem lokalu pri Dimitroviču v Hrastniku ob zadovoljivi udeležbi članstva. Stari odbor je dobil razrešnico, v novi odbor pa so bili izvoljeni: predsednik Barakini F., namestnik Grum I.; tajnik Drole F., namestnik Puffer E.; blagajnik Goschler I., namestnik Zupanc F.; odborniki: Planic F., Majer A., Kraus F., Fresel S. — Preglednika: Grčar P., Mejač A. — Podblagajnika: Slenc A., Zupanc F. — Kapetan: Puffer E., namestnik: Slenc A.

Februar mesec skupščin. Kot že objavljeno, se vrši 24. II. skupščina nogometnega saveza v Beogradu. Dne 17. II. pa se bo vršila tudi v Beogradu skupščina zbora nogometnih sodnikov. V Mariboru pa bo istega dne v prostorih kluba »Edelweiss« pri »Novem svetu« glavna skupščina kolesarske zveze Jugoslavije.

SK Svoboda, Maribor.

Izleta s sankami ne bo. Ker se je sneg na cestah stalil, se izlet s sankami v nedeljo, dne 27. t. m. ne bo vršil, na kar opozarjamo vse sodružice in sodruge.

Ne bojte se zime!

Dobro oblečen človek je zaščiten proti mrazu. Naše nizke cene omogočajo vsakomur, da se dobro obleče.

OBIŠČITE NAŠE PRODAJALNE.

TIVAR-obleke